

**BEZOEKADRES**

Koningskade 40  
2596 AA Den Haag  
070 351 97 51  
Nederland

**POSTADRES**

Postbus 93218  
2509 AE Den Haag  
Nederland

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat  
Directoraat-Generaal Milieu en Internationaal  
t.a.v. de heer ir. R.P. Lapperre  
Postbus 20901  
2500 EX Den Haag

datum  
4 september 2020

ons kenmerk  
108341/EG

Contactpersoon  
mw. S. Reynaers

betreft  
consultatiereactie Nationaal Milieubeleidskader

uw kenmerk  
-

e-mail  
[sreynaers@uvw.nl](mailto:sreynaers@uvw.nl)

Geachte heer Lapperre,

Op woensdag 24 juni 2020 werden wij geattendeerd op de consultatie van het Nationaal Milieubeleidskader (voorheen Milieuvisie). Wij hebben met veel belangstelling kennis genomen van het stuk en maken graag van de gelegenheid gebruik om hier inhoudelijk op te reageren.

Algemeen

Allereerst zijn de vier bouwstenen voorkomen, beheersen, verbeteren en verbinden voor ons zeer herkenbaar. Meer in het bijzonder staan we vooral positief tegenover het uitgangspunt dat het voorkomen van milieuproblemen het uitgangsprincipe van het te voeren beleid zou moeten zijn, en dat dit beter is dan het genezen van milieuproblemen.

Daarnaast steunen wij de visie dat de beoordeling en toelating van nieuwe stoffen steviger moet en dat de Nederlandse en Europese overheid strikter moeten omgaan met het voorzorgsprincipe (p.15). Verder kunnen we ons ook goed vinden in het standpunt dat de regierol van de rijksoverheid moet worden versterkt met extra aandacht voor het instrument van regulering naast dat van beprijzing (p.17). Positief vinden we verder dat het nieuwe kader wordt onderbouwd vanuit de SDG's en de brede economie benadering en dat er verbinding wordt gemaakt met de circulaire economie.

Hoewel wij op hoofdlijnen kunnen instemmen met het voorliggende stuk, hebben wij ten aanzien van dit concept milieubeleidskader nog wel een aantal wensen. Deze hebben betrekking op de thema's waterkwaliteit, circulaire economie en de tien basisprincipes voor het borgen van een goede milieukwaliteit als basis voor Duurzame Ontwikkeling.

Waterkwaliteit

Wij constateren dat in de inleiding geen aandacht wordt besteed aan de waterkwaliteitsproblemen. Gezien het belang hiervan dringen wij er op aan dat hier alsnog iets over wordt opgenomen in de inleidende tekst.

Op pagina 5 constateren wij verder dat in de opsomming onder het kopje 'Afbakening en focus', de Delta-aanpak waterkwaliteit en het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer ontbreken. Voor de volledigheid lijkt het ons noodzakelijk om deze alsnog aan de opsomming toe te voegen.

Op pagina 12 ontbreekt in de eerste alinea, welke gaat over de kwaliteit van het water, de problemen die we hebben met het voorkomen van gewasbescherming in het oppervlaktewater. Dit onderwerp moet wat ons betreft ook expliciet terugkomen in het stuk.

Verder zien we dat het verbeteren van waterkwaliteit meerdere keren genoemd wordt, maar dat er geen verwijzing wordt gemaakt naar de Kaderrichtlijn water (KRW) terwijl dit één van de belangrijkste drijfveren is. Bij het stukje over PFAS wordt in dit verband wel naar REACH verwezen. Wij zien dan ook graag alsnog een verwijzing opgenomen naar de KRW.

### Circulaire Economie

Wij zijn verheugd met de aandacht voor circulaire economie (CE) in het stuk. Voor wat betreft de uitwerking geven wij nog een aantal volgens ons ontbrekende overwegingen aan u mee waarvan wij de strekking graag terug zien komen in het beleidskader.

Als we vanuit CE naar het huidige milieubeleid kijken, dan is het bestaande beleid en de wetgeving nog sterk ingestoken op de lineaire economie. De focus ligt nu vooral op het voorkomen van lozingen, afval en emissies vanuit één bepaalde inrichting, maar daarbij wordt nog niet naar de hele levenscyclus gekeken.

Daarnaast wordt hergebruik van stoffen nu vaak onmogelijk gemaakt door de wettelijke status van afval. In een circulaire economie bestaat echter geen afval en is alles een grondstof. Het zou dan ook als grondstof moeten worden beoordeeld. In deze situatie wordt niet alleen naar het risico "wat als dit afval wordt hergebruikt" gekeken, maar gaat men er in beginsel vanuit dat er hergebruik plaatsvindt. Vervolgens kan worden nagedacht over hoe milieurisico's in volgende levensfasen kunnen worden voorkomen.

Samengevat zou het ons inziens goed zijn om uit te gaan van een levenscyclusbenadering en een risicobenadering op de gehele cyclus van grondstofkringlopen in plaats van alleen te focussen op afvalstromen.

Ter aanvulling hierop lijkt het ons goed om ergens in het stuk expliciet op te nemen dat het hergebruik van reststoffen, of dit nu plastic verpakkingsmateriaal is, bouw materiaal, zuiveringslib, effluent van rwzi's, of andere grondstoffen uit afvalstromen, alleen effectief te organiseren is als de reststromen voldoende schoon en zuiver blijven. Om grondstoffen uit afvalwater terug te winnen, is het daarom noodzakelijk om te streven naar een reductie van microverontreinigingen in rioolwater. De ontwikkeling van milieuvriendelijke cosmetica, schoonmaakmiddelen en personal care products, zou daarom gestimuleerd moeten worden.

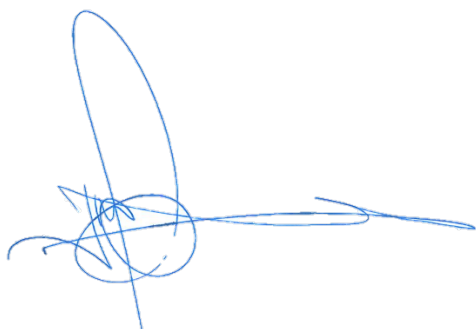
### Tien basisprincipes

Wij stellen voor om in het stuk meer aandacht te besteden aan het kader op pagina 10, met de tien basisprincipes voor het borgen van een goede milieukwaliteit als basis voor Duurzame Ontwikkeling. Dit kader bevat een goede samenvatting van hoe het milieubeleid zou moeten werken op basis van de kennis die is opgedaan in de afgelopen decennia. Dit mag ons inziens extra worden benadrukt voor wie dit niet meer helder op het netvlies heeft.

Wij zien graag dat bovenstaande punten door u worden meegenomen bij het vervolmaken van het Nationaal Milieubeleidskader.

Mocht u naar aanleiding van onze reactie nog vragen hebben of in overleg willen treden met betrekking tot de door ons gemaakte opmerkingen, dan kunt u hiervoor contact opnemen met mevrouw mr. S. Reynaers ([sreynaers@uvw.nl/0682013415](mailto:sreynaers@uvw.nl/0682013415)).

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

drs. J.M.C. Smallenbroek,  
algemeen directeur.